

ENSENYAMENT D'EDUCACIÓ SOCIAL

Assignatures
Pla docent

Any acadèmic	Nom de l'assignatura		
2005-2006	DIDÀCTICA D'EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES		
Ensenyament/s ¹	Curs ²	Tipus d'assignatura ³	Semestre ⁴
EDUCACIÓ SOCIAL	1r	Optativa	
Total crèdits	Crèdits teòrics	Crèdits pràctics	
6	4	2	
Departament			
D.O.E.			
Professorat	Grups	Llengua de docència	
	2		
Objectius			
Fonamentalment el curs tindrà tres finalitats: 1) Desenvolupar la comprensió i l'anàlisi dels elements que integren els processos educatius d'ensenyament i aprenentatge dirigits a les persones adultes; 2) Desenvolupar una actitud reflexiva que generi sentit sobre l'acció educativa en l'àmbit de persones adultes; i 3) Crear un espai de diàleg, participació i implicació sobre el propi procés educatiu que portarem conjuntament alumnat i professores.			
Continguts			
<p>1) Perspectives actuals de l'educació de Persones Adultes. El procés d'institucionalització - escolarització de l'E.P.A. Les necessitats i l'explosió de l'EPA a la societat de la informació. La importància dels moviments socials, els canvis en la nova societat de la informació i la comunicació. L'educació social com a marc de l'educació de persones adultes.</p> <p>2) La persona adulta com a aprenent :</p> <p>2.1 El procés d'aprendre i ensenyar amb persones adultes. Característiques sobre els processos educatius de les persones adultes. Adultes i aprenentatge, els moments vitals i l'aprenentatge adult. Redefinint el sentit de <i>l'aprenentatge al llarg de tota la vida</i>. Les actituds i els estereotips sobre l'aprenentatge de la persona adulta. Anàlisi dels nostres propis prejudicis.</p> <p>2.2 Diferència i diversitat. Qui són les persones adultes amb qui treballarem des de l'Educació Social?. Itineraris vitals i educatius. Aprofundiment i anàlisi de les diferències des de les quals partim en els processos educatius amb persones adultes, des de la diferència sexual, generacional o d'edat, cultural, i totes les altres diferències que enriqueixen els processos educatius.</p> <p>3) La formació bàsica. Perspectives diferents sobre el que es considera bàsic. Models de currículums. Reflexió entorn de la selecció natural i l'organització de continguts per disciplines, interdisciplinarietat, la globalització. Què considerem formació bàsica en processos educatius per a persones adultes en Educació Social?</p> <p>4) La pràctica de la relació educativa a EPA. Propostes metodològiques globalitzadores que persegueixen l'aprenentatge per descobriment: els centres d'interès, la realització de projectes, projectes d'investigació, projectes de treball, tallers d'història de vida, etc. Perspectives crítiques: els nuclis generadors i la pedagogia de la pregunta segons Freire. La investigació - acció participativa, les aportacions pedagògiques dels moviments socials. feminisme, ecologisme, interculturalitat, pacifisme, etc.</p>			

¹ EI, EP, LLE, EF, EM, EE² 1r, 2n, 3r.³ Troncal, Obligatòria universitat.⁴ 1r, 2n, 3r, 4rt, 5è, 6è

5) L'avaluació i la reflexió sobre la pràctica. L'avaluació integrada en els processos educatius, l'autoavaluació. La reflexió sobre la professionalitat educativa. i el compromís amb l'equitat i la justícia social.

Metodologia

La metodologia està orientada a aconseguir les finalitats que s'esmenten i que guiaran l'actuació didàctica que es desenvoluparà a les classes:

1. Els continguts es presentaran d'una manera dinàmica, problematitzadora i per ser discutits més que apresos. Les classes serviran per elaborar i construir coneixement de manera col·laborativa: contrastant les idees, discrepant, dialogant, indagant, etc.
2. La participació i el diàleg seran eines a través de les quals podrem intercanviar els nostres punts de vista. També caldrà aprofundir en l'anàlisi dels processos i argumentar les nostres posicions. Per això, és important portar un diari sobre el què passa a la classe, i implicar-se en la discussió de les lectures que es recomanin seguint els interessos de les i dels estudiants..
3. Es proposaran espais per la valoració conjunta (professores -alumnat) de la pròpia marxa de les classes.

Per tant, les classes seran participatives i actives, on podem aportar la nostra experiència –serà important reflexionar sobre la biografia educativa de cada una i de cada un- i saber en una relació d'escolta i respecte. A més, el fet de contrastar-ho amb altres fonts i persones –lectures, companys i companyes, etc.- ens possibilita ampliar d'una manera complexa la mirada sobre els processos d'ensenyança i aprenentatge de les persones adultes, tot plantejant-nos el nostre propi procés educatiu.

Avaluació⁵

A part de proposar el diari de les classes, treball de recerca i reflexió individual, també proposem fer un breu treball de camp en educació de persones adultes. Aquest treball de camp consisteix en analitzar una situació educativa amb persones adultes o bé elaborar l'itinerari educatiu d'una persona adulta.

A començament de curs es presentarà aquesta proposta i entre totes i tots hi donarem forma. També acordarem els criteris de valoració de les classes, dels treballs i de l'autoavaluació tenint com a referent les finalitats proposades en l'assignatura.

Bibliografia bàsica

- Arnaus, Remei, Concepción Jaramillo, Rosa Casado y otras. *Saberes, experiencias y (des)aprendizajes entre mujeres*. Monogràfic núm.18, Revista *Diálogos.Educación y Formación de personas adultas*.
Ayuste, A. et al. 1994. *Planteamientos de la pedagogía crítica*. Barcelona: Graó.
Buttarelli,A; Muraro, L .et al.(2001). *Una revolución inesperada. Simbolismo y sentido del trabajo de las mujeres*. Madrid:Narcea.
Caramés, Marta ((2001). *Esmorzant entre dones. Una experiència en educació d'adultes*. Revista, *Duoda*, núm.20, del Centre de Recerca de Dones de la Universitat de Barcelona
Colectivo Escuela de Adultos de Hortaleza. 1988. *Educación de adultos y acción participativa*. Madrid: Popular – MEC.
Debón, N., Llop, M. 1995. *La formación básica de personas adultas. ¿Retórica o Dialéctica?* Valencia: Nau Llibrera.
Diotima. (2002). *El perfume de la mestra. En los laboratorios de la vida cotidiana*.Barcelona: Icària.
Edwards, D i Marcer, N. 1987. *El conocimiento compartido*. Barcelona: Paidós.
Egan, K. 1994. *Fantasia e imaginación*. Madrid: Morata.
Flecha, R. 1994. *Educación de personas adultas*. Barcelona: El Roure.
Freire, P. 1987. *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Vic: Eumo
Freire, P. 1990. *La naturaleza política de la educación*. Barcelona: Paidós, 1990.
Freire, P. i Macedo, D. 1989. *Alfabetización. lectura de la palabra y lectura de la realidad*. Barcelona: Paidós.
García Carrasco. 1991. *La educación básica de adultos*. Barcelona: CEAC.
Giroux,H. (1990). Los profesores como intelectuales. Barcelona: Paidós.
Giroux, H. Flecha, R. 1992. *Igualdad educativa y diferencia cultural*. Barcelona: El Roure.
Hernández, F. i Ventura, M.1992. *La organización del currículum por proyectos de trabajo*. Barcelona:Graó–ICE UB.
Larrosa, J y Skliar,C. (Coords) (2001). *Habitantes de Babel. Políticas y poéticas de la diferencia*. Barcelona:Laertes.
Larrosa, Jorge i Pérez de Lara, Núria(comps). *Imágenes del otro*. Barcelona: Virus.
Molina Rodríguez-Navas, P. (coord). (2000). *Nuestra historia*. Taller de historia de Pallejà. Ed. Diálogos, S.L i Ajuntament de Pallejà.
Pérez de Lara, Núria.(2000). *La capacidad de ser sujeto .Más allá de las técnicas en educación especial*. Barcelona:Laertes.
Piussi-Letizia, A.M.(ed).(1997) *Saber que se sabe*. Barcelona: Icària.

⁵ En cas que a la 2a convocatòria el sistema d'avaluació no sigui el mateix, cal indicar el que correspongui. Cal preveure també una via d'avaluació per als estudiants que no puguin assistir a classe.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

U

B

Departament de Didàctica i Organització Educativa

Pg. De la Vall d'Hebron, 171
Edifici de Llevant
08035 Barcelona
Tel. 93 403 50 04 /
Fax 93 403 50 14

Rivera, Milagros. 2001. *Mujeres en relación*. Barcelona: Icaria.
Tennant, M. 1991. *Adulter y aprendizaje*. Barcelona: El Roure.
Torres, J. 1998. *Globalización e interdisciplinar: el currículum integrado*. Madrid: Morata.